

מסורת הש"ס

(א) נדרים פג. לעיל יט.
(ב) שמואל ח. לעיל טו. ב"ק.
א"ל: נדרים י. חטאת כ"ז.
[כריתות כו. א] ג"ל נדרים
פירוש גדול הדור,
(ד) [מסכתא פ"ג, א] [שם
ע"ש, א] ש"ך לע"ב, א"ל
דבעל, ח' ג"ל ע"ה, ט' ג"ל
דקאמר הכה. ר"ש ממנו,

נוסחת הריב"ן

(א) היכא דנדרה בניזוי:
[ב] למירות: [ג] מתקיים:

הנהגות הב"ח

(א) נ"י והבירה אסורה
ר' שמעון אמר אם וכו'
שמהן מותרות שמע
מיהו בעל מיגו גיין מר
וזהו: (ב) רש"י ד"ה
תייתי נמי עולת: (ג) ר"ה
והא דמי דמי ע"כ
דמיעקר עקר: ליה
לנזירות מייתי:

הנהגות מהר"ב

גרשבורג

[א] תוס' ד"ה הא מני וכו'
והכי איתא בפ"ק נדרים
דף י' מן פ"ק עד י'
נמחק. ו"כ בפ"ק בתרא
נדרים דף פג כ"ל ע"ש
דמשי הש"ס שם כה"כ
על קוואל חמרת לעולם אין
קרנן לאי מירות וטעמא
ע"ק דמייתי משום דטעמא
ע"ק דא על הספק ופי'
המפרשים שם כיון דקול
כילי הא דעל הספק נמי
באה חמרת נמי לאי מירות
חזי כ"כ כוונת חסד' כ"כ
אמאי לא מייתי נמי עולת
הע"ק אם לריכה כפרה
וזהו משום דטעמא ע"ק
מזני דבאה על הספק ופי'
לעיל ד' יט ע"ה חסד'
ד"ה אמר רב חסד' פירוש
ג"כ להדיא הכי ע"כ לזון
האזנה מפור: [ב] ד"ה מר
זוטרא וכו' דמניא להדיא
היא מותרת והמרתה
אסורה ופשיטא כ"ל:
[ג] בא"ד וקשה טעמא להאי
פירושא חדא דדמי בר חמא
לא פשיט ליה. י"ב ע'
א"מ: [ד] בא"ד לא איתא
הדחיה שפיר
פירושא דהסברה הפוכה.
י"ב ע"ל להאי פירושא מר
זוטרא דמי דבעמיקרא
מתפסין ופי' ג"ל מר דמי
וכי' לזנות דלא' לומר
במעיקרא אלא צניעות והוא
דחא אפסא ע"ל א"מ:
[ה] בא"ד אלא אמרין ואני
כמעיקרא כמו שחמרה.
מלת שחמרה נמחק. וי"ב
שחמרה: [ו] בא"ד אלא
הרי עלי כבשר זכאי שלמים
מחו וע"כ. מלת וע"כ
נמחק. וי"ב ע"י:
[ז] בא"ד הש"ס מפרש
בכמה פנים הענין אך
נשאלה למלתא. מלת
למלתא נמחק. וי"ב
למלתא: [ח] בא"ד ופי'
שחמרה טועה לימא. מלת
לימא נמחק. וי"ב ע"י
אחרי שם כבשר זכאי קודם
כ"ל: [ט] בא"ד קודם
שפיר לה בעלה ופי' צניעות
לאתפוס א"כ. מן מינת
ואי עד א"כ נמחק וי"ב
דאי בעינן לאתפוס א"כ:
כ"ל א"מ.

מי שאמר פרק רביעי נזיר

כב.

עין משפט
גר מצוה

יד א מ"י פ"ג מהל'
נדרים הל' טו סמג
לזון רמז טור ש"ע י"ד
סי' רלד סעיף נא:

תורה אור השלם

1. וְעֵשָׂה הַבְּדוּחַ אֲחִיר
לחטאת ואחד לעלה
וכפר עָלָיו מִאֲשֶׁר חָטָא
עַל הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת
רִאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
במדבר ו א

הנהגות התוספות

1. ג"ל נדרים דלעיל.
2. כ"כ הוא סה"ד ומה"ד
ר"ש אמר אם אמרה כי'
כ"ל. 3. ג"ל אם אמרה לא
תכוננומי כו'. 4. ג"ל אפילו
כי אמרה ואני כו'. 5. מינת
ליה נמחק. 6. ג"ל היכא
דמחית כבד זכאי שלמים
אמר שמואל כו'. 7. ג"ל
אמר וריקה. 8. ג"ל דאי
צניעותא חסד'.

מוסף רש"י

וכפר עליו. צניעותא חסד'.
מאשר חטא על הגופש.
משמע שטעם נפש אדם
[ב"ק צא. ו] וביאור נפש
חטא זה. מי הרג שנקרא
חוטא [תענית יא]. אלא
מפני שציער עצמו מן
היין. שאין מזה לער
עלמו. כדאמרין [הוריות י]
צ"ק אי אכלי הא ענינא
מי פני לכו [תענית יא].

פ' הרא"ש

דחטאת העוף באה על
הספק ת"ש דתניא בהדיא
האשה שדרה בניזוי וכו'
היא מותרת וחברתה
אסורה אלא בעל מיגו
גיין. ועפ"י שהוכחנו
מהך ברייתא דלעיל
דיוון שאינה מביאה
עולת העוף דמיעקר עקר
הך ברייתא פליגי עליה.
וג"ל דאפשר ליישב דלא
פליגי דאפי' דמיגו גיין
אינה מביאה עולת העוף
דכתיב והזיר והביא אימת
אבל זו שהופר נזרה
אפי' שטמאת תחילה
אינה צריכה להביא. ר"ש
אומר אם אמרה הריני
כמותך שתיקה מותרת.
דיכין שאמרה זה הלשון
דעתה אם יחבטל נזרה
שגם שלה יהא בטל

הבי גרסי' ואי ס"ד מיגו גיין תייתי עולת העוף. וה"ה דאשם
נמי איבעי לה לאחויי אלא נקט עולת העוף משום דחטאת
העוף ועולת העוף צמד קרא כתיבי: **הא** בני ר"א הקפד בר רבי
היא. פירוש לעולם מיעקר עקר ולכן אינה מביאה עולת העוף
וחטאת העוף מיימא משום דחטאת

על הספק והכי איתא [א] בפ"ק
נדרים (דף י.) והשתא מסקין דבעל
מיעקר עקר וקשה מאי שגא הכא
מייתי כולה מילתא דר' אלעזר הקפר
ולעיל לא מייתי לה דקאמר לעולם
מיעקר עקר וכיון דלריכה כפרה הוה
[וכו'] ע"כ נראה דגרסינ' הכי וכיון
דלא לריכה כפרה הוה ליה כחטאת
שמתו צעליה והכי פירושא לעולם
[מיעקר] עקר ומ"מ כיון שהקדישמה
לא נפקא לחולין וכי היפר לה הוה לה
כחטאת שמתו צעליה אי נמי לגרסת
הספרים נמי יחא דלעיל לא עבדינן
מכל וכל כר' אלעזר דאין קרב אבל
הכא דקרב מייתי שפיר מילתא דרבי
אלעזר דהוי כותיה מכל וכל:
הא שמע דתניא בהדיא היא
מותרת וחברתה אסורה אלא דבעל
מיגו גיין. וקצת קשה דלעיל פשיט

דחטאת העוף באה על
הספק ת"ש דתניא בהדיא
האשה שדרה בניזוי וכו'
היא מותרת וחברתה
אסורה אלא בעל מיגו
גיין. ועפ"י שהוכחנו
מהך ברייתא דלעיל
דיוון שאינה מביאה
עולת העוף דמיעקר עקר
הך ברייתא פליגי עליה.
וג"ל דאפשר ליישב דלא
פליגי דאפי' דמיגו גיין
אינה מביאה עולת העוף
דכתיב והזיר והביא אימת
אבל זו שהופר נזרה
אפי' שטמאת תחילה
אינה צריכה להביא. ר"ש
אומר אם אמרה הריני
כמותך שתיקה מותרת.
דיכין שאמרה זה הלשון
דעתה אם יחבטל נזרה
שגם שלה יהא בטל

מזמביאה חטאת ולא עולה דמיעקר עקר ועמה מהדר למיפשט דבעל מיגו גיין אין זה שיטת הש"ס וי"ל דהיהיא אוקימנא ליה כר' אלעזר
הקפר וכן רבנן ומייתי ליה דפלוגמא דתנאי היא דר"ש אמר אם אמרה הריני כמותך שמהן מותרות דמשמע הריני כמותך לכל דרכין
ולכשמותא אהיה גם אני מותרת ותימה כיון שקצלה נזירות וכל עליה איך תהיה מותרת בהמרת חזירתה כיון דמיגו גיין הא אין נזירות
לחלואין ואילו אמר הריני נזיר הוה נזיר שלשים יום דאין נזירות פחות מל' יום דתנן בפ"ק קמא (לעיל ה.) ואומר ר"י
דהכי איתא בתוספתא (פ"א) ולא תכוננומי להיות אלא כמותך שמהן מותרות אם אמרה לה משום דמשמע ליה לר"ש דהכי קאמר לה אם סופך
שמהיה מותרת לא יחול עלי נזירות כל עיקר ור"ש לא צא פלוגי על מלתא אלא להוסיף עליה וגם ת"ק מודה ליה ואומר מהר"ק:
י"ע דלר"ש אפי' ואני ר' אמי' לגד מפרשין למילתא לא אמרה צפי' לא [תכוננומי] אלא להיות [כמותך] וזהא פליגי רבנן ור"ש:
והא וזוטרא בריה דרב מרי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי ע"י בבשר זכאי שלמים מהו כי מתפס אינש במעיקרא
מתפסין או לא. נדרים (דף יא:) משמע ליה דמיבעי ליה לרמי בר חמא אחר שזרקו הדמים ואמר ככר זה עלי כבשר זכאי שלמים
ובשר שלמים קודם זריקה אסור באכילה ואחר זריקה מותר באכילה ומיבעי ליה כי אמר ככר זה עלי כבשר זכאי שלמים אם דעת
הנזיר לומר כמו שהיה בשר זכאי שלמים מעיקרא קודם זריקה והככר אסור או שגמא דעמו כבשר שלמים השתא אחר זריקה דשוי וגם הככר
יהיה מותר ובשעתיהן יש מפרשים דמר זוטרא צריה דרז מרי צעי למידיה הפשיטותא שפשט הש"ס מנזרייתא דתניא להדיא היא מותרת
וחזירתה אסורה ופשיט [א] דנימא מיגו גיין והשתא מר זוטרא דמי לעולם מיעקר עקר כדאסיקנא מהיהיא דמביאה חטאת העוף ואינה
מביאה עולת העוף וחזירתה לאסורה היינו משום דבעמיקרא מיתפס כולומר מיתפסה נפשא דהוה כמותה עד שלא יפר לה בעלה שהיא
אסורה וצאחות אסור דעתה הנזיר ולעמוד אפי' יפר לה בעלה ודעתה הנזיר למפרע דכשכח דרמי בר חמא מבעי ליה הכי אי אמרין
במעמיקרא מתפסין [ב] וקשה טעמא להאי פירושא חדא דרמי בר חמא לא פשיט ל' דמעמיקרא קמתפסין ועוד דהתם צבעי דרמי בר חמא
הזריקה אינה מתרת הבשר אלא מזריקה ואין ולא למפרע והתם ודאי אי אמר כמעמיקרא מתפסין אסור אבל גבי הפרה דבעל אי מיעקר
עקרא אפי' אם אמרת כמעמיקרא מתפסין חזירתה היה לה להיות מותרת שהרי הנזיר כאלו לא חל מעולם ועוד דמאי שגא ממחני דקמני
כי הותר הראשון הותרו נמי כולם משום דהכס עוקר הנזיר מעיקרו [והכל] צעין למימר אפי' אם הבעל עקר הנזיר מעיקרו חזירתה
אסורה [וה] מניין ליישב דדוחק ולומר כי החכם אינו מתיר אלא צפתא וחרטה [ומשה] ליה לנדר טעות מעיקרא והלכך כשהתיר הראשון הוי
כאלו לא היה הנזיר לא מעולם כלל הלכך הותרו כולם אבל הבעל מיפר לאשתו צלא חרטה ופתח מגזירת הכתוב הלכך אפי' אי מיעקר
עקרא לענין אי חשיב כאלו נשאר עליה נדר קת וחזירתה אסורה ודוחק וע"כ דהשתא מר זוטרא צעי למימר אפי' אי בעל מיעקר עקרא
מיתפס חזירתה ולעיל קאמר הש"ס בפשיטותא למאי נפקא מינה נפקא מינה לאשה שנדרה צניעותא ומהה חזירתה ואמרה ואני אי אמרת מיעקר קא
עקרא (א) ואינה נמי אישתראי נמצא מר זוטרא סותר היהא סוגיא וע"כ דתבר הכי כי דמי מי דמי הם כיון דאמר הרי עלי כבשר זכאי שלמים
וכו' [ד] לא איתא הדחיה שפיר להאי פירושא דהסברה הפוכה ויש ליישב ולומר דר"ל ומי דמי וכולה מילתיה דמר זוטרא היה ולשון נזיר
משונה הוא כלומר אע"ג (דהכל) [דהתם] הצעיה אינה פשוטה הכל ודאי יש לנו לומר בפשיטות דמעמיקרא קמתפסין (דמי) ודוחק ועוד מה
לנו להביא הצעיה דרמי בר חמא [דל] מהכא הצעיה יש לנו לומר דמעמיקרא קמתפסין כדמפרש ואולי ויש ליישב דדוחק דמשום הכי
הביא הצעיה להודיענו הסברה דמעמיקרא קמתפסין דאי [לאו שמעין] בעלמא הא סברא לא נאמר לה הכא דמעמיקרא קמתפסין
וע"כ דלישנא דתניא בהדיא [משמע] הפשיטות קיימא דתניא לעיל (דף כה.) נמי תניא בהדיא וקאי ולכן נראה להר"ם לפרש דמר זוטרא
לא דמי הפשיטות אלא קיימא דבעל מיגו גיין וקאמר היינו דרמי בר חמא כלומר תפשוט מהך צרייתא צעי דרמי בר חמא דכי היכי
לדמרי' דחזירתה אסורה כי אמרה ואני אלאמא כמעמיקרא מתפסין אע"ג דחזירתה יודעת שזאת האשה יכולה לנא לדי היתר ע"י שיפר
בעלה אלא אמרי' ואני כמעמיקרא כמו [ה] שאמרה אסורה עכשיו אהיה גם אני ה"נ נימא כשאמר ככר זה כבשר זכאי שלמים דבעי למימר
כקודם זריקה אך קשה דמי דמי דודאי גבי אשה אמרי' דדעתה אמעיקרא משום דבשעת אסור חזירתה נדרה ואמרה ואני אבל דרמי בר חמא
הנזיר נזיר בשעת היתר אחר זריקה דמים ואמאי נימא דדעתיה אמעיקרא וז"ל דסוגיא [דהכל] ס"ל דצעיה דרמי בר חמא נמי איירי כה"ג
דקאמר הרי ככר זה כבשר זכאי שלמים קודם זריקה ובהכי פליגי סוגיא דין אסוגיא נדרים התם דקאמר הרי עלי כבשר זכאי שלמים
לאחר זריקה דמים. (הגה"ה) דאיכא למימר דלאחר זריקה דמים דהתם בגמרא אינה מלישנא דרמי בר חמא דרמי בר חמא לא אמר
יותר אלא הרי עלי כבשר זכאי שלמים מהו [ו] וע"כ מפרש הש"ס לאחר זריקה שמתפסין אחר זריקה ויכול להיות דלפני זריקה שאלה
וכן סובר סוגיא דהכל וכן מפרש בצעיה דלומר קונה בצעל כל דמפרש לה הש"ס צפ' המקבל (צ"מ קי.) לענין עובר כל תלין וצפרק
ההולך מלא (צ"ק צט.) צע"ה וכן בפ"ב דצ"ק (דף יט.) דיש שניו לזירות הש"ס דמפרש בכמה פנים הצעיה אך נשאלה [א] למלתא צניעות המדרש
צעת קדמונים (הגה"ה) ודחי הש"ס דלא תפשוט הא מהך צרייתא דלא דמי דהתם כיון דאמר הרי עלי כבשר זכאי שלמים אע"ג דלאחר
שזרקו הדמים מצי אכיל ליה בחזק מיקדש קדיש כלומר אחי יש קדושה בצער לענין דאסור לאכול חוץ לירושלים וה"ה דמני למימר דאית
בה קדושה לענין טומאת הגוף דאסור לאכול בשר שלמים בטומאת הגוף וכן חוץ לזמנא וחדא מנייהו נקט כלומר התם איכא למימר אם
במעמיקרא מתפסין בקודם זריקה או לאחר זריקה לפי שההדר טועה [ה] לימא אחרי שיש בצער קדושה גם אחר זריקה לענין חוץ שייך
לאתפוס ציה ולכן איכא לספוקי אם דעתו אמעיקרא או אחר' אבל הכא זאת האשה שאמרה ואני יש לנו לומר דודאי ר"ל דדעתה אמעיקרא
ליתפס וליאסר בקודם שיפר לה בעלה דאי ס"ד צניעותא מתפסין הא הפר לה בעלה פ"י צניעותא אחר ההפרה אחר שנזנעו והלך לו האיסור
ע"כ י"ל דמעמיקרא קמתפסין בקודם שהיפר לה בעלה [ו] ואי [צניעותא] לאתפוס"ה א"כ אין כאן איסור כלל וצמח מיטעי להתפסין אחר
ההפרה אבל בשלמים טועה להתפסין גם אחר זריקה לפי שיש קדושה גם בצער אחר זריקה לענין חוץ וכמה מייל דפרישית: